

Гостьова лекція професора Львівського національного університету імені Івана Франка

6 грудня 2021 року у Хмельницькому національному університеті для студентів та аспірантів факультету економіки і управління відбулася лекція доктора філологічних наук, професора Львівського національного університету імені Івана Франка Галини Мацюк на тему «Мовна політика в сучасній Європі: соціолінгвістичний вимір».

Слухачів гостьової лекції привітала Інна Царалунга, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української філології. Вона наголосила на багаторічній співпраці кафедри української філології Хмельницького національного університету із Львівською соціолінгвістичною школою, організатором якої є проф. Галина Мацюк. Зокрема, це виступи викладачів та здобувачів на Міжнародних соціолінгвістичних конференціях (Львів, 2016, 2018), участь студентів у Соціолінгвістичному конкурсі «Шляхи утвердження української мови як мови міжнаціонального спілкування» (2017).

Мета лекції полягала в донесенні до здобувачів на фоні підходів – політологічного, правового та публічної/культурної дипломатії – ще одного аспекту аналізу проблеми «мовна політика в сучасній Європі», уже з контексту соціолінгвістики як науки про мову і суспільство. Для досягнення поставленої мети доповідачка сформулювала й обґрунтувала три проблемні питання:

1. Адресанти мовної політики.
2. Статус мов у країнах Європи унітарних та з федеральним устроєм.
3. Загальні висновки про соціолінгвістичний підхід до проблеми «мовна політика в сучасній Європі».

The image shows a presentation slide on the left and a Zoom meeting interface on the right. The slide features the text: "Європейський Союз", "27 держав-членів", "24 офіційні мови", and the motto "Єдність у розмаїтті! In varietate concordia!". Below the text is a map of Europe with various countries labeled in their respective languages. The Zoom interface shows several participants in a grid view, including Halyna Matsyuk, Gavrish Maria, Катерина, Inna Pryimak, Віта Нейман ФУМ-18, and Diana Omeichuk.

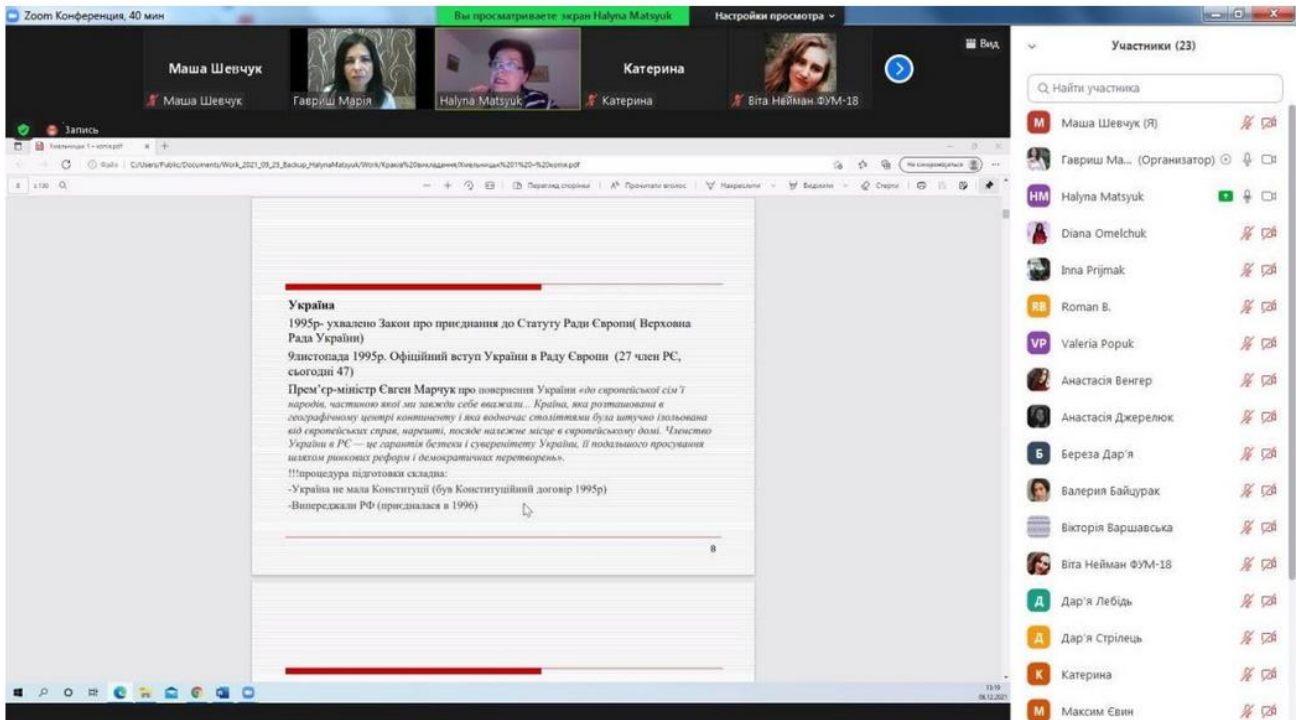
Проф. Г. Мацюк розкрила мовну політику національних урядів держав Європи шляхом аналізу законодавчого статусу офіційних мов у Конституціях та Законах про мови та шляхом уваги до мов меншин (на прикладі держав, які ратифікували Європейську хартію регіональних або міноритарних мов).

Окрему увагу було приділено й розкриттю шляху України (за 1989-2019 рр.) як члена Ради Європи й однієї із тридцяти семи держав Європи, що мають за законодавством одну державну мову. Студенти зрозуміли динаміку мовного будівництва:

1. Закон 1989 р. «Про мови в Українській РСР» (українська як державна, російська мова – мова міжнаціонального спілкування);

2. Закон 2012 р. «Про засади державної мовної політики» (прирівнював права державної української та регіональних мов (меншин) для впровадження в близькому майбутньому офіційної двомовності в Україні);

3. Закон 2019 р. «Про забезпечення функціонування української мови як державної» (українська мова як державна і як мова міжетнічної єдності в Україні).

Прослухана лекція дозволила зрозуміти ознаки поняття «багатомовність», оскільки вони пов'язані з розрізненням офіційної багатомовності та неофіційної багатомовності, з реалізацією їх у публічному та міжособистісному дискурсах, зі встановленням історичних, правових, політичних та військових впливів на зміни ієрархії: державна/офіційна чи державні/офіційні – регіональні/міноритарні мови.

